

elever ikke får udfordringer nok, hvilket bliver svært at forklare forældrene. Og han siger videre, at udviklingen ser ud til at være den samme i både store og små kommuner. Hvor skoleklassen før havde to ballademagere, så må lærerne forberede sig på fremover at skulle styre femseks af slagsen.

Det er i lyset af den udvikling, og det er fordi, lærerne og de, der følger med i den pædagogiske verden, på den måde slår alarm, at vi må spørge: Er det godt nok med det regelsæt, vi har i dag? Er det godt nok med de vaner og den måde, vi kører tingene på? Eller bør vi gribe ind f.eks. ved at fjerne flere af de adfærdsvanskelige, der gør det umuligt med en ordentlig trivsel og undervisning i folkeskolens normalklasser, og behandle dem på anden måde med særundervisning?

Det er emnet, og jeg håber på en god og saglig debat.

Besvarelse

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen): Jeg takker for anledningen til at drøfte det emne, der er sat på dagsordenen i dag.

Det er et meget generelt formuleret spørgsmål, som danner udgangspunkt for forespørgslen. Jeg synes – og det fremgår også af den mundtlige begrundelse – at den synes at bygge på en forestilling om, at der hersker kaotiske og umulige tilstande i folkeskolen. Det er slet ikke min opfattelse og oplevelse af vores folkeskole. Jeg har besøgt ganske mange skoler og oplevet noget ganske andet.

Der vil naturligvis blandt de ca. 600.000 elever, som daglig befolker vor skole, også være nogle med personlige problemer og ind imellem så store personlige problemer af den ene eller anden art, at der i nogle klasser kan opstå og opstår vanskeligheder. Vi har altid kendt til sådanne tilfælde, og vi har også, i hvert fald så længe jeg har kendt til skolen, kunnet sætte den fornødne og relevante indsats ind over for sådanne elever. Lad mig først og fremmest henviser til mulighederne for pædagogisk-psykologisk rådgivning, som netop kan støtte lærere og elever.

Elever med alvorlige skoleproblemer skal naturligvis hjælpes, som det bedst kan lade sig gøre. Om det skal ske i form af støtte i klassen, eller om eleven for en periode skal flyttes fra klassen og modtage undervisning på anden

måde, er en opgave, som den enkelte skole, lærerne og psykologerne må vurdere og løse.

Når der opstår samspilsproblemer med en eller flere elever i en klasse, så skal man selvfølgelig ikke ignorere det i det forfængelige håb, at det nok går over af sig selv. Der er derimod mange erfaringer med og gode eksempler på, at problemerne har kunnet løses med en tæt og målbevidst indsats i tide. Her er det afgørende vigtigt, at det sker i et positivt og forpligtende samarbejde mellem alle involverede parter, og kendsgerningen er nok den, at problemer med enkelte elevers adfærd ikke snævert kan isoleres alene til disse elever.

Det har ofte været den pædagogisk-psykologiske rådgivning, der har tilrettelagt og ledet denne målrettede indsats, som i øvrigt kan indeholde mange forskellige initiativer. Jeg kan blot som eksempler nævne opdeling af klasser, ekstra lejrskoler, fælles elev/forældremøder, rollespil i klassen, film med efterfølgende diskussion, kurser for lærere, der underviser i klassen, gruppeinterview med alle involverede parter, og der kunne nævnes mange andre eksempler på, hvordan man griber situationerne an.

Det afgørende er, at PPR, som vi jo kalder den pædagogisk-psykologisk rådgivning, sammen med skolens personale og forældrene tilrettelægger en indsats og en plan for, hvordan problemerne skal tackles. Det katastrofale vil være, hvis man blot lader stå til. Sagen er jo den, at problemet ofte kan identificeres med en eller nogle få elever, men løsningen omfatter næsten altid også de øvrige i klassen.

Danske lærere er i overvejende grad indstillet på, at der skal være plads til alle slags elever i de almindelige klasser. De forsøger derfor at klare så mange problemer som muligt inden for klassens rammer, fordi de oprigtigt mener, at det er bedst for den enkelte utilpassede elev. Derfor går der måske til tider lidt for lang tid, inden der iværksættes de nødvendige hjælpeforanstaltninger.

Siden 1972 har folkeskolen haft bestemmelser om specialundervisning – den såkaldte observationsundervisning – for elever med adfærdsvanskeligheder eller psykiske lidelser.

Denne særlige støtte kan gives på en række forskellige måder: Der kan f.eks. medvirke en ekstra lærer med særlige forudsætninger i den almindelige klassens undervisning. Eleven kan i større eller mindre dele af den samlede undervisningstid undervises sammen med lignende elever i mindre grupper uden for den alminde-